

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

El passat més clandestí de Sant Pere de Roda | Vet ací que els dijous d'aquests juliol i agost, a les vuit del vespre, quan els visitants havien sortit, els serveis del monestir oferien una hora i mitja llarga d'explicacions d'un dels inacabables aspectes que permet la mil·lenària història del cenobi; en aquest cas, dels atzars soferts per les pedres romàniques des que el 1798 els monjos van abandonar-lo i es van traslladar a Vilabertran. Un estiu més, en aquesta edició l'experta i apassionada comunicadora Clara Poch ha acompanyat la concurrència per episodis de pirates, contrabandistes, lladres i espoliadors que van servir-se de la baluerna per fer-ne de les seves, fins que el 1930 va esdevenir propietat pública. L'itinerari incloïa tres recessos per tastar vins dels cellers propers Martín Faixó, Espelt i Mas Estela, fets amb la mateixa picapolla de quan els frares venien el vi a França.

>> Monestir de Sant Pere de Roda. (Foto: AJUNTAMENT DEL PORT DE LA SELVA)

Morir ofegat | L'any passat es va acabar amb una vintena de negats a les platges catalanes i enguany, en el moment d'aquesta redacció (encara no s'ha acabat l'estiu), ja ens hi acostem. La majoria són estiuejants d'una certa edat i que arrossegueuen patologies que ajuden al tràngol fatal o que volen estirar més el braç de la inconsciència que la màniga de les seves pròpies forces. A l'Alt Empordà, a Roses, han salvat de miracle un francès de seixanta-quatre anys, i a l'Escala, davant del passeig de Lluís Albert, s'ha mort un home de vuitanta-sis. Això ha estat al juliol, i a l'agost, a Llançà, els altres banyistes no han pogut recuperar un indígena de

setanta-cinc, ni tampoc se n'ha sortit un de vuitanta que es remullava a l'Estartit, etcètera. L'edat, les malalties, la inconsciència... En fi, cada vegada fem més anys i d'una manera o altra s'ha d'acabar.

Els francesos | Va causar estupefacció quan el primer ministre Jean Castex va declarar enèrgicament que el que havien de fer els francesos era no venir a Catalunya de vacances perquè el virus bla, bla, bla. L'estranyesa es va deure a dues raons. La primera, perquè feia poc que l'havien nomenat i va saber-se que sabia parlar en català: la seva muller ho és i ell mateix havia estat alcalde d'un poble català. I la segona, perquè quan va fer les recomanacions, a França, a la França més propera, les precaucions per no contraure la COVID-19 eren nul·les: tothom corria sense mascareta, i a Perpinyà i a les platges de la Costa Vermella el públic s'amuntegava indolentment. El món del turisme empordanès va indignar-se per la barra i pel perjudici que els podria ocasionar. Ara bé, la majoria de francesos que passen la frontera venen sovint (molts hi tenen casa) i s'han escoltat el seu primer ministre xiulant, tot endevinant-ne l'objectiu: mirar de fer-los quedar a França per ajudar el turisme de casa.

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

L'espoli del patrimoni | Els jaciments ibèrics d'Ullastret i de Castell (Palamós) han estat objecte, en els últims anys, d'uns quants delictes contra el patrimoni, en alguns casos per intents d'espoli de material i, en altres, per actes vandàlics que han malmès estructures arqueològiques. Aquest estiu passat mateix, un mur de contenció del poblat de Castell va aparèixer amb una pintada de grans dimensions, i el 2017, hi va passar el mateix. En aquella ocasió, els autors, dos joves de divuit i dinou anys de Mollet del Vallès, van ser denunciats i detinguts per la Brigada de Patrimoni Històric dels Mossos d'Esquadra, i ara se n'espera el judici, per la via penal. I és que arreglar

bretolades d'aquest tipus costa milers d'euros. Pel que fa a l'espoli, els dos jaciments han estat objecte d'incursions il·legals. A Ullastret, per exemple, han estat enxampats alguns caçadors furtius de patrimoni. Concretament al juliol, un ciutadà alemany que es movia de manera sospitosa pel voltant del jaciment va ser retingut per efectius del Cos d'Agents Rurals, alertats per un treballador de la ciutat ibèrica. Sense autorització, amb eines molt específiques, com ara dos detectors de metalls, i amb algunes restes arqueològiques trobades dins el seu automòbil, els fets eren clars. El mateix que havia passat, temps abans, amb altres furtius. Tots els casos van ser tractats com a faltes administratives (delicte d'espoli), perquè el valor de les restes requerides no era alt. Es tracta de particulars que són col·leccionistes? Hi ha xarxes d'espoli del patrimoni per vendre'l posteriorment o per fabricar-ne falsificacions? Potser caldria posar-hi una mica més de mà, i endurir les penes, augmentar la vigilància... Les restes arqueològiques no són vitals per al dia a dia, però es tracta de vestigis dels nostres orígens. Una mica més de respecte, doncs.

>> Pintades al poblat ibèric de Castell, aquest estiu. (Foto: MUSEU D'ARQUEOLOGIA DE CATALUNYA)

«Arrossegant» Vacamorta | L'estiu passat, en compliment d'una ordre del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, la Generalitat va iniciar el procés per encarar el projecte de buidatge de l'antic abocador de residus industrials de Vacamorta, que ocupa 15,4 hectàrees, al terme municipal de Cruïlles, Monells i Sant Sadurn de l'Heura. Una sentència del 2014 del Tribunal Suprem obligava a restituir l'estat inicial de l'espai. Sembla que tot es posa en marxa, de moment, perquè buidar l'abocador pot trigar fins a trenta anys, segons la metodologia de treball que s'apliqui. Cinc anys després del tancament de l'abocador (la sentència va ser el 2014, però la Generalitat va dilatar

l'ordre fins al 2015 per qüestions administratives), i una vintena des que es va iniciar la lluita ciutadana perquè deixessin de funcionar les instal·lacions (inaugurades l'any 2000), la preocupació actual és que el buidatge dels dos milions de tones de residus que hi ha es faci amb plenes garanties per als veïns de la zona. Ara ja no serveix de res mirar enrere i pensar si es podria haver fet així o aixà, però sí que es pot tenir en compte l'experiència, a manera d'avís per a navegants.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

El Camí Natural del Fluvià, una nova via verda | Representants de la comarca de la Garrotxa, concretament el president del Consell Comarcal, així com el president del Consorci de les Vies Verdes de Girona, acompanyats del subdelegat del Govern a Girona, han presentat el projecte del Camí Natural del Fluvià a la subdirectora del ram, que depèn del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. El projecte lliurat, que està en una fase de concreció avançada, té per objectiu fer una via verda nova entre comarques, que connecti la Garrotxa i el Pla de l'Estany i, a més, formar un tram del futur recorregut de l'Eix Subpirenaic que impulsa la Subdirecció General. Van tenir una bona sintonia amb els polítics de Madrid, que veuen amb bons ulls aquest camí natural.

>> El Fluvià quan passa per la Garrotxa.
(Foto: QUIM ROCA)

Premi Indústria 4.0 per al projecte del respirador Garrotxa | Des de fa cinc anys, les associacions i els col·legis professionals d'enginyers de Cata-

lunya, a través de la Comissió Indústria 4.0, atorguen el Premi Indústria 4.0, que reconeix la contribució de les empreses que duen a terme iniciatives i projectes innovadors en aquest àmbit d'una forma pionera. En aquesta edició, i atesa l'excepcionalitat del moment a causa de la COVID-19, s'ha acordat transformar el premi en un reconeixement a la iniciativa de posar tots els coneixements al servei de la comunitat. Així, han premiat un seguit de projectes que s'han creat des de l'entorn tecnològic i industrial per ajudar a pal·liar els gravíssims problemes que la malaltia ha provocat als infectats. Majoritàriament, s'han reconegut els projectes de respiradors que diverses empreses i particulars han sabut crear al país, com és el cas del Garrotxa, un respirador apte per a totes les fases de la intubació. Té un control electrònic que detecta i reacciona si el pacient recupera la respiració. És una iniciativa que va sorgir conjuntament entre l'empresa alimentària garrotxina Noel i el Servei d'Anestèsia de l'Hospital d'Olot. Tot un model de bona gestió i eficàcia.

Encara hi ha un poble sense aigua | Sant Iscle de Colltort és un antic poble rural actualment agregat al de Sant Feliu de Pallerols. Hi ha masies amb granges avícoles, però també cases de colònies i turisme rural que s'havien d'espavilar per tenir aigua, en uns casos gràcies a pous, en altres mitjançant cisternes, però tot plegat considerablement deficient. Els pocs habitants que té (un 10 % de la població del municipi) podran gaudir finalment d'una reivindicació històrica: tenir una xarxa d'aigua potable. Inicialment s'ha fet el pou per a l'aigua, que és una primera fase. La segona, que serà quan ragi l'aigua per l'aixeta, diuen que començarà ben aviat. Tot això en el segle XXI a Europa.

EL GIRONÈS

Text i foto > DANI VIVERN

A l'estiu, tot virus viu | Les línies *isovíriques* —permeteu-me el neologisme— han marcat un estiu de mal entendre per als contemporanis i de mal explicar a les generacions futures, si n'hi ha. Més que pel virus, la gent

pateix per l'ensulsiada econòmica i laboral, tant per l'actual com per la previsiblement més greu que ens espera. Locals comercials tancats en ple cor de Girona donen una imatge de tristor que no augura res de bo, mentre els restaurants i bars —els que queden— fan una viu-viu que no s'adiu amb allò que diuen de les cuques en època estival.

Per sort, el bon temps ha pal·liat en certa manera la tristor del confinament primaveral. El consum quotidià i gairebé ritual a les terrasses dels bars —mal sigui per oblidar una estona la mascareta— i l'increment de productes culturals de maneig individual —llibres, vídeos, música— han substituït l'assistència a espectacles teatrals o musicals i les visites massives de turistes als museus. Per cert: molt reeixida, l'exposició sobre els cinquanta anys de l'expedició Apollo 11 a la Lluna, visitable tot l'estiu a la Fontana d'Or.

No sabem quina sensació tenen ara aquells que no volien turisme al Barri Vell i que ho proclamaven amb pancartes. Si una cosa bona ha tingut la COVID-19 ha estat, a part d'unes setmanes de silenci, calma i introspecció que alguns enyoren, que hem après a valorar tot allò que tenim a prop. Potser això explica la pulsio creativa, d'autosuperació i de renovació experimentada per molta gent i per les entitats de què formen part. Així, per exemple, el Club de Bàsquet Bescanó i el Club Esportiu Bescanó de futbol han pujat a Primera Catalana Masculina. Felicitats!

Fent el Salt | Les alegries estiuenques s'han concretat en festes majors de petit format en la majoria de pobles, on s'ha fet el que s'ha pogut. Menys alegries, però, ha tingut la ciutat de Girona, on s'han congriat uns quants maldecaps polítics i socials. De l'Ajuntament ha saltat gent de pes: Isabel Muradàs, per motius personals, i Carles Ribas, per motius del personal, recentment una ica esvalotat per desavinences internes. Tot plegat, una llàstima, ara que hi ha projectes importants finalment desencallats, com el futur Hospital Josep Trueta, que finalment ha trobat lloc a Salt. La fórmula no ha estat del gust de tothom, però cal reconèixer que la unificació dels serveis sanitaris serà molt avantatjosa per a la Regió Sanitària de Girona: cal tenir present que no parlem d'un simple hospital més gran i modern, sinó també dels ser-